

**Республика Татарстан
Сармановский муниципальный
район Каражай Сакловское
сельское поселение
423378 ул.Ленина д.100 с.Каражай
Саклово Телефон: 885559 4-92-18**

**ИНН 1636005581 КПП 163601001
ОГРН 1061687003070
ОКАТО 92253828000**

**Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районы Каражай
Саклау авыл жирлеге
423378 ,Каражай Саклау авылы, Ленин
ур.100 йорты Телефон: 885559 4-92-18**

**ИНН 1636005581 КПП 163601001
ОГРН 1061687003070
ОКАТО 92253828000**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

16 мая 2018 г.

с. Каражай-Саклово

№ 1

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы

Каражай-Саклау авыл жирлегендэ

төзекләндерү нормалары һәм кагыйдәләре проекты буенча

муниципаль берәмлек территорияләре

Жәмәгать тыңлауларын билгеләү түрүнда

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары түрүнда «2017 елның 29 декабрендәге 463 – ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» федераль закона,» Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрүнда «2004 елның 28 июлендәге 45 - ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына, Россия Федерациисе Төзелеш һәм торак – коммуналь хужалык министрлыгының» жирлекләр, шәһәр округлары, шәһәр эчендәге районнар территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен әзерләү өчен методик рекомендацияләрне раслау түрүнда «2017 елның 13 апрелендәге 711-пр номерлы боерыкларына, Сарман муниципаль районы Каражай-Саклау авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Каражай-Саклау авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Каражай-Саклау авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә ачык тыңлауларны оештыру һәм үткәру тәртибе түрүндагы нигезләмәне раслау хакында» 2007 елның 24 июлендәге 11 номерлы карары белән, авыл жирлегендә яшәүчеләрнең халык алдында ачык тыңлаулар үткәру юлы белән проект түрүнда фикер алышуда катнашу хокукларын үтәү максатларында, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Каражай-Саклау авыл жирлеге Советы КАРАР БИРӘ:

1. Каражай-Саклау муниципаль берәмлеге территорииесен төзекләндерү нормалары һәм кагыйдәләре проекты буенча фикер алышу буенча ачык тыңлаулар билгеләү

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы авыл жирлеге (1 нче күшүмтә).

2. Билгеләү:

- Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Каравай-Саклау авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү Кагыйдәләре проектын әзерләү буенча ачык тыңлауларны оештыручы (№2 Кушымта);
 - үткәрү датасы һәм вакыты-2018 елның 4 июне, 10.00 сәгатьтә;
 - үткәрү урыны-Каравай-Саклау авыл мәдәният йорты бинасы;
 - фикер алышына торган мәсъәлә буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр 08.00 сәгатьтән 16.00 сәгатькә кадәр эш көннәрендә түбәндәгә адрес буенча кабул ителә: Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль районы, Каравай Саклау авылы, Ленин урамы, 100 йорт, язма рәвештә. 3. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Каравай-Саклау авыл жирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү нормалары һәм кагыйдәләре проектын әзерләү буенча эшче тәркем:
 - танышу өчен мәгълүмат стендларында карап проектын урнаштырырга;
 - гамәлдәге законнар нигезендә проект турында фикер алышу буенча ачык тыңлаулар әзерләргә һәм үткәрергә ; ;
 - ачык тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгарырга;
 - Каравай-Саклау авыл жирлеге башкарма комитетына ачык тыңлаулар беркетмәсен, ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча бәяләмә кертергә ;
4. Әлеге каарны Сарман муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә.
5. Әлеге каарның үтәлешен контролльдә тотам.

Каравай-Саклау Башлыгы

авыл жирлеге Башлыгы

В. В. Хөсниева

Район башлыгы каарына күшүмтә

Караший-Саклау авыл жирлеге

алдыннан _____

Муниципаль берәмлек территорияләрен төзекләндерү нормалары һәм
кагыйдәләре

Сарман муниципаль районы "Караший-Саклау авыл жирлеге»

1. Гомуми нигезләмәләр

«1.1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Караший-Саклау авыл жирлеге территорииясен төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба – катыйдәләр) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын үтәү йөзеннән, Россия Федерациисе Конституциясе, федераль законнар, Россия Федерациисенең, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, «Караший-Саклау авыл жирлеге "муниципаль берәмлеке Уставы," Татарстан Республикасы дәүләт хакимијате башкарма органнары һәм жирле үзидарә авыл жирлеге).»

1.2. Әлеге Кагыйдәләрдә имин, уңайлыш һәм жәлеп итә торган шәһәр мохитен формалаштыру максатларында төп принциплар, алымнар, сыйфат характеристикалары һәм күрсәткечләре бәян ителгән, әлеге Кагыйдәләрнең максатлары өчен Жирлектә яшәү мохитен характеристикалары һәм мондый территориядә яшәү уңайлылыгын билгели торган территориаль чагылдырылган табигый, архитектура-планлаштыру, Экология, социаль-мәдәни һәм башка факторлар жыелмасы керә.

1.3. Әлеге кагыйдәләр жирлекнең бәтен территориясендә гамәлдә һәм оештыру-хокукий формаларына карамастан, барлық физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәлергә тиеш.

1.4. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре тиешле муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан раслана.

2. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләре мәсьәләләрен жайга сала ала: 1) гомуми файдаланудагы территорияләрне карап тоту һәм мондый территорияләрдән файдалану тәртибе;
 - 2) биналарның, төзелмәләрнен, корылмаларның фасад һәм киртәләү конструкцияләренең тышкы тәре;
 - 3) төзекләндерү элементларын проектлау, урнаштыру, карап тоту һәм торғызу, шул исәптән җир эшләрен башкарғаннан соң да,;
 - 4) муниципаль берәмлек территориясен, биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны архитектура яктылыгын да кертеп, яктыртуны оештыру;;
 - 5) торак пунктлар чикләрендә урнашкан газоннарны, чәчәк тутәлләрен һәм үлән үсемлекләре биләгән башка территорияләрне булдыру, карап тоту, торғызу һәм саклау тәртибен дә кертеп, муниципаль берәмлек территориясен яшелләндерүне оештыру;;
 - 6) муниципаль берәмлек территориясендә мәгълүмат урнаштыру, шул исәптән урам исемнәре һәм йорт номерлары, элмә такталары куелган күрсәткечләр урнаштыру,;
 - 7) балалар һәм спорт мәйданчыкларын, хайваннарны урамда йөрту өчен мәйданчыклар, парковкалар (парковка урыннары), кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту,;
 - 8) жәяүлеләр коммуникацияләрен оештыру, шул исәптән тротуарлар, аллейлар, юллар, сукмаклар;
 - 9) күрсәтелгән территория буенча инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэмин иту максатларында муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү,;
 - 10) муниципаль берәмлек территориясен, шул исәптән кышкы чорда жыештыру;
 - 11) яңғыр сулары ағынтыларын оештыру;
 - 12) җир эшләрен үткәрү тәртибе;
 - 13) биналарның, төзелмәләрнен, корылмаларның, җир кишәрлекләренең (милекчеләреннән һәм (яки) башка законлы хужаларының (мондый йортлар чикләре буенча төзелмәгән җир кишәрлекләре милекчеләреннән һәм (яки) башка законлы хужаларыннан тыш) тирә-юнь территорияләрен карап тотуда катнашу,; Искәрмә: 2018 елның 28 июненнән үз көченә керә
 - 14) Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә тирә-юнь территорияләре чикләрен билгеләү,;
- Искәрмә: 2018 елның 28 июненнән үз көченә керә
- 15) муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмчә рәсмиләштерү;

16) муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү буенча чараларны тормышка ашыруда гражданнар һәм оешмаларның катнашу тәртибе;

17)муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен үтәүне тикшереп тору.

2. Төп төшенчәлә

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төшенчәләр кулланыла::

территорияне төзекләндерү - муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру, гражданнарның яшәү шартларын яхшырту, муниципаль берәмлек территорияләренең санитар һәм эстетик торышын тәэммин итү һәм яхшырту, мондый территорияләрдә урнашкан торак пунктларның территорияләрен, шул исәптән гомуми кулланылыштагы территорияләрне, жир кишәрлекләрен, биналарны, тәзелмәләрне, корылмаларны, якын-тирә территорияләрне қарап тоту буенча эшчәнлек.;

йорт-аның янәшәсендәге жир участогы булган шәхси торак йорт;

ташландык транспорт чарасы-милекче тарафыннан алты ай һәм аннан да қубрәк вакытка калдырылган транспорт чарасы, ишекләр, кузов пыяласы элементлары, кузовның башка элементлары, ябык ишекләр булмау, мәмкинлек булмау сәбәпле, аннан ирекле файдалана алмый торган хәлдә. h. б.), һәм шул ук вакытта гомуми файдаланудагы урыннарда (йорт яны территорияләрендә), транспорт чараларын саклау өчен билгеләнмәгән (транспорт чараларын урнаштыру өчен маxсус бирелгән урыннардан тыш), йә озак вакыт (алты ай һәм аннан қубрәк) транспорт чараларын урнаштыру өчен маxсус билгеләнгән урыннарда (парковкаларда, парковка урыннарында, түләүле автостоянкаларда, гаражлардан яки техникины саклау өчен билгеләнгән башка биналардан тыш) файдалану мәмкин булмауның билгеләре булган (парковкаларда, парковка урыннарында, түләүле автостоянкаларда, гаражларда яки башка биналардан, биналардан юл йөргө, жәяүлеләр үтүгө, территорияне жыештыруга, ашыгыч хезмәт автомашиналары, башка маxсус транспорт, подъездларга чүп жыю машиналары, чүп контейнерларына һәм (яки) нормаларны һәм кагыйдәләрне бозып, урнаштырылган чүп-чар контейнерларына һәм (яки) урамнарга керүгө комачаулык итә торган нигезләмә жирлек территориясен төзекләндерү. Автомобилләр йөргө, жәяүлеләрне үтүгө, территорияләрне жыештыруга, ашыгыч хезмәтләр машиналарына, башка маxсус транспортка, подъездларга, чүп жыю машиналарына, чүп контейнерларына киртәләрне бетерү, шулай ук потенциаль террористик куркынычны бетерү максатларында ташландык транспорт чарасы билгеләнгән тәртиптә эвакуацияләнергә тиеш;

каты көнкүреш калдыкларын чыгару – контейнерлардан (бункер-туплаучылар КГМДАН) маxсус транспортка төяү, контейнер мәйданчыкларын һәм аларга керү юлларын чүп-чардан чистарту һәм аларны чүп-чар жыю урыннарыннан лицензияле

утильләштерү обьектына (чүп-чар ташу станцияләренә, күмү полигоннарына h. б.) илту h. б. лар.;

җир биләмәләре-билгеле бер территориядә урнашкан агач, куак hәм үлән үсемлекләре жыелмасы;

җир эшләре – грунт юып алу, жәю, район территориясенең камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып, яисә насослар урнаштыру (җәю) белән бәйле эшләр кече архитектура формалары-район дизайны обьектлары (чүплекләр, эскәмияләр, декоратив коймалар, яктыртыклиар, декоратив диварлар, фонтаннар, беседкалар, чәчәкләр өчен вазалар, монументаль-декоратив композицияләр, декоратив скульптуралар, балалар, спорт мәйданчыклары, ял итү мәйданчыклары жиһазлары h. б.);

вак ишегалды корылмалары – җир кишәрлегендә төзелә торган вакытлы корылмалар (җир базлары, Күгәрчен тавыклары, сарайлар h. б.);

чүп-чар өеме-контейнер мәйданчығында яки теләсә кайсы башка территориядә, үз белдеген белән жыю нәтижәсендә, 1 куб. метрдан артмаган күләмдә каты көнкүреш калдыклары жыелу.; рөхсәтsez чүп – чар ташлау-үз белдеген белән (рөхсәтsez) ташлау (урнаштыру) яки каты көнкүреш калдыклары, ГКМ, житештерү, куллану hәм төзелеш калдыклары, юридик яки физик затлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән башка чүп-чар 50 кв. метрдан артык мәйданда hәм 30 куб. метрдан артык мәйданда.;

житештерү hәм куллану калдыклары (алга таба-калдыклар) - житештерү hәм куллану процессында барлыкка килгән чимал, материаллар, ярымфабрикатлар, башка эшләнмәләр яки продуктлар калдыклары, шулай ук үзләренең Куллану үзлекләрен югалткан товарлар (продукция);

төзелеш обьекты паспорты-обьектның исемен, төзүче (заказ бирүче), эшләрне башкаручы (подрядчи, генподрядчи) исемен, обьект буенча эш башкаручының фамилиясен, вазыйфасын hәм телефон номерларын, эшләрнең башлану hәм тәмамлау срокларын, обьектның схемасын күрсәтеп мәгълүмати щит; муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре - Россия Федерациясе законнары hәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, шулай ук Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукий актлары нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү элементларына hәм төзекләндерүгә карата таләпләрне, муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү буенча чаралар исемлеген, аларны үткәрү тәртибен hәм вакыт-вакытын билгели торган муниципаль хокукий акт;

якын-тирә территория-мондый җир кишәрлеге барлыкка килгән hәм чикләре Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракта, бина, төзелмә, корылма, җир кишәрлеге янәшәсендәге гомуми файдаланудагы территория . җир асты инженерлык коммуникацияләре – торбауткәргечләр hәм

төрле билгеләнештәге кабельләр (сүүткәргеч, канализация, жылылық, элемтә h. б.);

йорт яны территориясе – яшелләндерү элементлары, керү юллары, йорт подъездлары, әлеге йортта яшәүчеләр өчен мәйданчыклар (балалар, спорт, ял итү, контейнерлар өчен, этләрне урамда йөртү өчен) һәм йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләу һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектлар. каты көнкүреш калдыклары полигоннары-халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген гарантияли торган каты көнкүреш калдыкларын изоляцияләу һәм заарсызландыру өчен билгеләнгән махсус корылмалар;

каты көнкүреш калдыкларын жыю-чүп-чарны комплекслы жыештыру, контейнерлар тутыру һәм контейнер мәйданчыкларын чистарту белән бәйле чараплар комплексы;

территорияләрне карап тоту – биналарның, төзелмәләрнең һәм корылмаларның, кече архитектура формаларының, коймаларның һәм коймаларның фасадларын вакытында ремонтлау һәм карап тоту, төзелеш мәйданчыкларын, яшел үсентеләрне, жир асты инженерлык коммуникацияләрен һәм аларның конструктив элементларын, жир кишәрлекендә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларын карап тоту белән бәйле чараплар комплексы; гомуми кулланылыштагы юлларны карап тоту-юл, юл корылмаларының, юлларны комплекслы төзекләндерү элементларын транспорт-эксплуатацион халәтенә булышлык итүче эшләр комплексы;

транспорт чарапларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннар-закон нигезендә оештырылган автомобиль стоянкалары, гаражлар, ремонт остиханәләре һәм башка биналар, техниканы саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән бүлмәләр, Россия Федерациясе Министрлар Кабинетының «Юл хәрәкәте кагыйдәләре турында» 1993 елның 23 октябрендәге 1090 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковка (парковка урыннары).;

каты көнкүреш калдыклары (каты көнкүреш калдыклары) - халыкның тормыш эшчәнлеге нәтижәсендә барлыкка килгән вак көнкүреш калдыклары; төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планировка, конструктив җайлланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле җиһазлар һәм бизәү элементлары, шул исәптән биналарның, корылмаларның, корылмаларның фасадларының, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр.";3. Авыл жирлеге торак пунктлары территорияләрен жыештыру һәм карап тоту буенча гомуми кагыйдәләр3.1. Чистарту объектлары булып йорт яны территориясе, урам юллары, социаль-мәдәни объектлар, предприятие, учреждение һәм оешмалар территорияләре, мәйданнар, гомуми кулланылыштагы урыннар, ял итү урыннары тора.3.2. Биналар йорт билгеләре белән җиһазланырылырга тиеш. 3.3. Конкрет бинада йорт билгеләре составын һәм аларны урнаштыру шартларын функциональ билгеләнеш

hәм биналарның, корылмаларның урам-юл чөлтәренә карата урнашуы белән билгеләргә кинәш ителә.

3.4. Биналар, корылмалар – унификацияләнгән (форма, күләме, төсле карап, шрифт язы) hәм номер билгеләре (аншлаглар), тәүлекнән караңы вакытында яктырту, ә торак йортлар подъезд hәм фатир номерларының күрсәткечләре белән дә жиһазландырылырга тиеш.

3.5. Дәүләт органнары, оешмалар, предприятие hәм учреждение исемнәре язылган элмә такталар Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә бер үк күләмдә шрифт белән рәсмиләштерелә. 3.6. Йорт хужалары булган гражданнарга йорт яны территорияләрендә нинди дә булса материаллар туплау hәм саклау, йорт яны территорияләрендә чүп-чар ташлау, йорт яны территориясенә сыек көнкүреш калдыкларын ағызу, махсус транспорт hәм урып-жыю техникасы үтеп керүне кыенлаштыра торган яки комачаулый торган киртә территорияләренә урнаштыру тыела. Шәхси торак йортларны төзү чорында йорт яны территориясендә, шул исәптән урамда, авыл жирлеге башкарма комитетының язмача рәхсәте булганда, төzelеш материалларын вакытлыча саклау рәхсәт ителә ала.

3.7. Грунт, чүп-чар, сыек hәм сыек материаллар, жиңел тара, яфраклар ташу тыела.

3.8. Тимер-бетон блоклар, баганалар, коймалар hәм башка корылмалар кую тыела.

3.9. Юл йөрү, үтү юлларын бушату, кар hәм боз жәю тыела.

3.10. Транспорт чарапарын газоннарда, елга, күлләр ярларында, тротуарларда, паркларда hәм бу максатта каралган башка урыннарда юу тыела.

3.11. Яшел үсентеләрне заарлау hәм юк итү, шулай ук аларны тоту кагыйдәләрен бозу тыела.

3.12. Урамнарда, мәйданнарда hәм башка жәмәгать урыннарында чүпләү тыела.

3.13. Калдыкларны моның өчен билгеләнмәгән урыннарга чыгару тыела.

3.14. Сыек чистарту корылмаларыннан hәм шәхси сектордан аларның заявкалары буенча вакытында махсус автотранспорт белән чыгарыла.

3.15. Комплектланган (төзек булмаган) транспорт чарасын йорт яны территориясе артында саклау тыела. 4. Торак пунктлар территорияләрен жыештыруны оештыру авыл жирлеге башлыгы

4.1. Торак пунктлар территорияләрен чистарту hәм чистарту системасы көнкүреш калдыкларын hәм чүп-чар жыюны hәм утильләштерүне күздә тотарга тиеш.

4.2. Объектларны төзекләндерү, чисталыкта тоту hәм санитар тәртипне саклау өчен жаваплы булып тора:

а) предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар территорияләрендә-предприятие, оешма, уку йортлары житәкчеләре; б) гражданнарының милек хокукунда булган торак йортлары территорияләрендә-торак йортларның хужалары;

- в) авыл жирлегендә урам, мәйданнарда, газон һәм башка яшел зоналарда – Башкарма комитет житәкчесе;
- г) зиратлар һәм алар янәшәсендәге участоклар территориясендә-жирлек башкарма комитеты житәкчесе;
- д) төзелешкә бирелмәгән һәм сүтегенән соң бушаган территорияләрдә-жирлек башкарма комитеты житәкчесе;
- е) төзелеш өчен бүләп бирелгән территорияләрдә-предприятие, оешма житәкчеләре, әлеге жир кишәрлекләре бирелгән гражданнар;
- ж) ағызу һәм дренаж торбаларының, водостокларның техник торышы өчен-жирлек башкарма комитеты житәкчесе; з) калдыкларны бетерү, алар янәшәсендәге маҳсус урыннарны санитар тәртиптә тоту өчен-жирлек башкарма комитеты житәкчесе; и) жирлек территорияләренең санитар торышын тикшереп торуны вәкаләтле дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары гамәлгә ашыра.5. Көзге-кышкы жыештыру

5.1. 15 октябрьдән 15 апрельгә кадәр көзге - кышкы жыештыру, чүп-чар жыю һәм чыгару, кар һәм боз өю, тротуарларның һәм ишегалларын бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәрту күздә тотыла. Бу эшләр жәмәгать транспорты һәм жәяүлеләрнең хәрәкәтен тәэммин итү өчен башкарылырга тиеш. 5.2. Түбәләрне кардан чистарту һәм карниزلарда, түбәләрдә һәм су ағып чыга торган трубаларда нарасыйларны юк итү дайми рәвештә биналарның хужалары һәм арендаторлары, корылмаларның хужалары көче белән, саклық чараларын үтәү, жәяүлеләр белән бәхетсезлек очракларыннан, һава чөлтәрләренә, яктырткычларга һәм яшел үсентеләргә зыян китерудән сакланырга тиеш. Түбәдән ташланган кар кичекмәстән чыгарылырга тиеш.

5.3. Урамнарны механикалаштырылган рәвештә сүтү әлеге максатлар өчен рәхсәт ителгән материаллар белән планлы рәвештә башкарыла.

5.4. Тротуарларны тоз сибү тыела.

5.5. Бозлавык вакытында территория хужаларына тротуарлар, жәяүлеләр юлларына ком сибәргә, аларны хәрәкәт өчен куркынычсыз хәлдә тотарга кирәк.

5.6. Яшел үсентеләр мәйданнарында боз катламнарын, пычранган карны күчерү, күчерү һәм туплау тыела.

5.7. Су объектларының су саклау зоналарына кар чүплекләрен оештыру тыела.

6. Язғы-жәйге жыештыру эшләре

6.1. 16 апрельдән 14 октябрьгә кадәр язғы-жәйге жыештыру эшләре бара, ул юл катламнарын һәм тротуарларны себерүне, жәмәгать транспорты тукталышларын чистартуны, чүп-чар һәм грунт ташуны күздә tota.

6.2. Явым-төшем булмаган чорда урамнарны механикалаштырып жыештыру һәм дымсыз юу тыела.

6.3. Юл кырылары зур габаритлы материалдан (КГМ) һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш, ә юл буендағы үлән чабылган. 7. Торак һәм торак булмаган биналарны һәм корылмаларны карап totu кагыйдәләре һәм нормалары

7.1. Торак йортларны, социаль-мәдәни, коммуналь һәм төзекләндерү обьектларын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау, авылларны тышкы яктан бизәү, шулай ук авыл жирлеге территориясендә биналарның интеръерларын рәсмиләштерү гамәлдәге законнар нигезендә башкарылырга тиеш.

7.2. Күчесез милек обьектларына ия булган һәм (яки) ия булган предприятиеләр, оешмалар, гражданнар, шул исәптән шәхси милек хокуқында, аларны билгеләнгән кагыйдәләр һәм техник эксплуатацияләү нормалары нигезендә файдаланырга, тышкы төзекләндерүнең барлық төрләре торышын һәм урнаштырышын күзәтергә тиеш.

7.3. Төзелеш материалларын, продукцияне, шул исәптән авыл хужалығы продукциясен (печән, салам, тирес h.b.), чималны, жиһазларны, гомуми кулланылыштагы территориядә, шул исәптән йорт яны территориясеннән читтә, шулай ук юлларда чүп-чар жыю һәм саклау тыела. 7.4. Төзелеш һәм башка оешмалар, төзелеш, ремонт-төзелеш һәм торғызу эшләре башкарғанда, төзелеш материалларының, грунтның һәм төзелеш чүп-чарын бер көнлек эш барышында, аларны тулысынча тәмамлаганнан соң, жыештырырга тиеш.

7.5. Торак һәм жәмәгать биналарын, шулай ук мәдәни-көнкүреш обьектларын төзегендә, ремонтлаганда, реконструкцияләгендә барлыкка килә торган калдықлар куркыныч калдықлар белән эш итүгә лицензиясе булган төзелеш оешмалары транспортыннан чыгарыла яки әлеге эшчәнлек төренә лицензиясе булган оешма белән килешү төзелә.

Йортлардан чыгарылучы төзелеш чүп-чарын һәм грунтны, моның өчен маҳсус билгеләнгән урыннардан, яғни каты көнкүреш калдықлары мәйданчыкларыннан тыш, нинди дә булса урыннарда да бушату тыела.

7.6. Төзелеш белән тәмамланган обьектлар кабул итү комиссияләре тарафыннан төзекләндерү эшләрен тулысынча тәмамлаганнан соң гына кабул ителә.

8. Санитар көн оештыру һәм үткәру.

8.1. Авыл жирлеге территориясен һәр жирдә чистартып тору өчен бердәм санитар көннәр билгеләнә.

8.2. Предприятие, оешма, уку йортлары житәкчеләренә, сәүдә, мәдәни – көнкүреш предприятиеләре житәкчеләренә һәм халық яшәү урыны буенча бу көнне киңәш ителә:

а) үз колективлары һәм транспорт көчләре белән үз территорияләрендә жыелган барлық чүп-чарны каты көнкүреш калдықлары полигонына мәжбүри чыгару белән жентекләп жыештырырга.;

б) чистарту, кирәк булганда – коймаларны һәм коймаларны, биналарның цоколейларын буяу, витрин, тәрәзәләрне һәм парад ишекләрен ю. 9. Яктырту, яктырту, элмә такталар, яктылық рекламаларының кече архитектура формаларын төзу, урнаштыру һәм карап тоту

9.1. Кече архитектура формаларын һәм тышкы төзекләндөрү элементларын: киосклар, палаткалар, сезонлы базарлар, коймалар, газон коймалары, стендлар, афишалар һәм игъланнар, реклама, урам утлары фонарьлары, терәкләр, баганалар төзу һәм урнаштыру гамәлдәге законнар нигезендә башкарыла.

9.2. Сәүдә киоскларын, павильоннарны, гаражларны һәм башка хужалық-көнкүреш объектларын үз белдеге белән урнаштыру, шулай ук аларны сүтү яки күчерү таләпләрен үтәмәү тыела.

9.3. Кибетләр, киосклар, палаткалар, ваклап сату павильоннары янында тараларны һәм товар запасларын саклау тыела

9.4. Билгеләнмәгән урыннарда сәүдә итү тыела.

9.5. Гражданнарга яшелчә, жиләк-жимеш, терлекчелек продуктлары, орлык һәм башка әйберләр белән урамда, мәйданнарда һәм башка урыннарда сату тыела.

9.6. Урам сәүдәсе, шул исәптән сезонлы сәүдә, санитар хезмәт органнары белән килешенгән очракта, махсус билгеләнгән урыннарда рөхсәт ителә.

9.7. Сезонлы сәүдә тәмамланганнын соң, урамнарда, мәйданнарда һәм башка урыннарда күчмә арбалар, лотоклар, сәүдәдән соң чистартылмаган башка сәүдә жиһазларын һәм территорияне калдыру тыела.

9.8. Урам утларын төзек булмаган хәлдә тоту тыела.

9.9. Реклама конструкцияләре һәм тышкы мәгълүмат чаралары билгеләнгән урыннарда урнашырга һәм тиешле хәлдә булырга тиеш.

10. Яшел үсентеләрне яшепләндөргө һәм карап тотуга таләпләр

10.1. Барлык яшел үсентеләр дә кагылгысыз Яшел фондлар тәшкил итә. Яшел үсентеләрне карап тоту гамәлдәге законнар һәм авыл җирлегенең норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла. 10.2. Яшел утыртмаларның сакланышы, гамәлдәге кагыйдәләргә туры китереп дөрес һәм заманча карау өчен предприятиеләр, оешмалар, гражданнар жаваплы.

10.3. Яшел утыртмаларның, сулыкларның һ.б. сакланышын тәэммин итү өчен аларны пычрату рөхсәт ителми. Төзелеш эшләре вакытында яшел үсентеләр зонасында төзелешне оештыру проекты таләпләре үтәлөргө тиеш.

10.4. Агач һәм куакларны, шул исәптән коры-сары һәм авыруларны, Башкарма комитетның тиешле рәхсәтеннән башка күчереп утырту яки кису рәхсәт ителми. Предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, шулай ук гражданнар китергән яшел үсентеләргә зыянны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә гражданнар, вазыйфаи затлар һәм тиешле предприятиеләр хәзмәткәрләре капларга тиеш.

10.5. Яшелләндерелгән территорияләрдә тыела: - теләсә нинди материалларны сакларга;

- кулланырга чиста торф сыйфатында үсемлекләр грунт;
- Бакча-парк юлларын чистартудан алышган чиста кардан тыш, чүп-чар, кар һәм кешеләр чүп-чар өемнәре оештырырга.;
- агачларның һәм куакларның сакланышын тәэммин итә торган чарапар күрмичә, түбәләрдән карны утырталар.;
- химик препаратлар белән тротуарларны, йөрү юлларын һәм куллануга рәхсәт ителмәгән башка капламаларны сибергә . ;
- йөрергә, утырырга һәм ятарга газонах (болыннардан кала), уеннар оештырырга;
- учакларны яндыру һәм янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен бозу;
- жирле үзидарә органнары белән билгеләнгән тәртиптә килешмичә генә инженерлык коммуникацияләрен салу өчен ачыклыklар үткәрергә ; ;
- транспорт чарапарын торак пунктлар чикләрендә (газоннар, чәчәклекләр һәм үлән үсемлекләре белән шөгыльләнүче башка территорияләр), балалар һәм спорт мәйданчыкларында, хайваннарны урамда йөрту мәйданчыкларында, шулай ук хужалык мәйданчыкларында урнаштыру; Искәрмә. Элеге абзацның нигезләмәләре хокукка каршы гамәлләрне булдырмауга, аварияләр, табигый бәла-казалар, башка гадәттән тыш хәлләрне булдырмауга һәм бетерүгә, янғыннарны сундерүгә, гражданнарның куркынычсызлыгын тәэммин итүгә яки халыкның тормыш-көнкүрешен тәэммин итүгә бәйле кичектергесез эшләр башкаруга, оборона чарапарын (шул исәптән гражданнар оборонасы һәм мобилизацияләү буенча чарапар) үтәүгә, дәүләтнең оборона сәләтен һәм куркынычсызлыгын тәэммин итүгә, жәмәгать тәртибен һәм жәмәгать куркынычсызлыгын саклауга, гражданнарны коткаруга, аларның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янауларны бетерүгә юнәлдерелгән юридик затларның һәм гражданнарның гамәлләренә кагылмый.».

Транспорт чарапарының һәр тукталышында (тукталышында), шул исәптән социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектлары янында (торак, ижтимагый һәм житештерү биналары, Корылмалар һәм корылмалар, шул исәптән физкультура-спорт оешмалары, мәдәният оешмалары һәм башка оешмалар урнашкан), яшәү урыннары һәм (яисә) инвалид балаларны йөртүче транспорт чарапары белән идарә итүне гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында "Татарстан Республикасы Законына үзгәрешләр керту хакында" Татарстан Республикасы законы проектын беренче уқылышта кабул итте. Курсәтелгән транспорт

чараларында "Инвалид"тану билгесе куелырга тиеш. "Инвалид" танып-белү билгесен бирү тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә. Парковка өчен күрсәтелгән урыннарны башка транспорт чаралары алыш торырга тиеш түгел.

12. Авыл жирлеге территориясендә сұлықларны, зиратларны карап totу

12.1. Сұлықларны totу территория хужалары hәм баланс totучылар тарафыннан башкарыла.

12.2. Сұлықлар тыела:

- чүпләргә, пычратырга яки буаларга күярга;
- агынты сулар, сәнәгать калдықлары hәм башка калдықлар белән пычрату;;

12.3. Сұлықлар территориясендә тыела:

- автотранспорт юарга; - терлек көтү;
- хайваннар коенырга;
- кер юу.

12.4. Зиратлар hәм жирләү өчен билгеләнгән корылмалар территорияләрендә яшел үсентеләр зонасы, автотранспорт өчен стоянка, чүп-чар жыю өчен чүп-чар жыю өчен чүп-чар жыю урыннары, аларга керү урыннары каралган.

Территорияне металл ломнар, төзелеш hәм көнкүреш калдықлары hәм башка материаллар белән пычрату hәм чүпләү тыела. Негабаритсыз калдықларны махсус мәйданчыкларда сакларга тиеш.

13. Юлларны карап totу

13.1.Юл территорияләрен карап totу үз эченә ала: 1)юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге юлларны ремонтлау;

2)тротуарлардан (жәяүлеләр зоналарыннан, юллардан) hәм юлларның йөрү өлешеннән, ясалма юл корылмаларыннан пычрак, чүп-чар, кар hәм боз (боз) жыештыру;

3)ую hәм су сибү юл катламнары;

4)китүе өчен газонами hәм яшел үсентеләр;

5) жәмәгать hәм тимер юл транспортның тышкы яктырту баганаларын hәм контакт чөлтәрен ремонтлау;

6) кече архитектура формаларын ремонтлау hәм буяу;

7) ясалма юл корылмалары составына керүче Күзәтү hәм яңғыр кабул итү көләрарын, тау канаттарын hәм ачык лотокларны тәзекләндерү, ремонтлау hәм чистарту;;

8) коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура формаларын урнаштыру, ремонтлау һәм ел саен буяу.

- 13.2. Юл катламнарын саклау максатларында рөхсәт ителми: - йөк ташу жепселләр; -рельслар, бүрәнәләр, тимер балоклар, торбалар, кирпеч урамнарында тәяү-бушату эшләре вакытында башка авыр әйберләр ташлау һәм аларны туплау.; - төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарларда ташлау һәм (яки) туплау.

13.3. Юлларны төзекләндерүнең аерым элементларына таләпләр:

- жәяүлеләр өчен юнәлдерүче тимер коймалар һәм тротуар баганаларны сезонлы буяу кыш көне, төзекләндерү айлыгы вакытында башкарыла. Буяр алдыннан коймалар ремонтланырга, пычрактан чистартылырга, юылган һәм төятелгән булырга тиеш;
- барлық юл тамгасы заказчы тарафыннан билгеләнгән чират вакытында һәм тәртиптә юл тамгасы төшерү өчен расланган паспортлар (схемалар) нигезендә үтәлергә тиеш.; - юлларның юл тамгасы таләп ителгән төс - һәм ут-техник характеристикаларын, тоташтыру коэффициентын, эксплуатациянең бөтен чоры дәвамында мәйдан буенча саклануны тәэммин итәргә тиеш;
- конструкцияләр һәм юл билгеләрен нығыту системалары видимость шартларына һәм монтажлау мөмкинлекләренә карап сайлап алына;
- юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылыша тиеш.

Вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлығына китергән сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә;

- визуаль-коммуникация системасы элементлары: Транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре курсәткечләре, жирлекнең планлаштыру-структур элементлары курсәткечләре юлларда һәм транспорт чишелешләрендә аларга хәрәкәт юнәлешен курсәту өчен билгеләнә;
- юл курсәткечләре һәм башка курсәткечләр Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә башкарыла.

14. Жир асты коммуникацияләрен һәм корылмаларын салу, төзекләндерү буенча эшләр башкару

14.1. Жир асты, инженерлық коммуникацияләрен төзу, реконструкцияләү яки капиталь ремонтлау гамәлдәге законнар нигезендә эшләнгән техник документация һәм эшләр башкаруга рөхсәт (ордер) булганда башкарылырга мөмкин.

14.2. Яраклылык вакыты чыккан рөхсәт (ордер) буенча эшләр тыела.

14.3. Предприятие житәкчеләре боерык белән эшләр башкару өчен җаваплы затларны билгеләргә тиеш, алар үзләре белән рөхсәт (ордер) һәм эшләр житештерү проекты булган.

14.4. Рөхсәттә (ордерда) яки җир асты корылмаларын салганда һәм үзгәртеп корганда эшләр башкару кагыйдәләрендә куелган шартларны үтәмәгән очракта бу предприятиеләргә һәм оешмаларга эшләр башкару өчен рөхсәтләр (ордерлар) бирү кичекмәстән туктатыла.

14.5. Аварияләрдә эксплуатацияләүче оешма аның сәбәпләрен һәм нәтижәләрен кичекмәстән юкка чыгарырга тиеш.

14.6. Рөхсәт (ордер) рәсмиләштермичә генә аварияләрдә җир эшләрен башкару тиешле хезмәтләрнең мәжбүри хәбернамәсе белән өч көн эчендә рөхсәт ителә. Эшләрне өч көнлек срокта тәмамлау мөмкин булмаган очракта, эксплуатацияләүче оешма тарафыннан билгеләнгән тәртиптә рөхсәт рәсмиләштерелә. Рөхсәттә (ордерда) билгеләнгән срокларны үтәмәгән, шулай ук аны рәсмиләштермәгән очракта предприятие билгеләнгән тәртиптә җаваплы.

14.7. Җир эшләрен башкарғанда жәяүлеләрнең һәм транспортның куркынычсызлығы, йорт ишегалдына, предприятие, оешмаларга чыгу юллары, шулай ук торак, хезмәт, Уку, балалар һәм башка биналарга якын килү тәэмин ителергә тиеш. 14.8. Ачылу урыны оешма исемен, телефон номерын һәм эш башкаручының фамилиясен күрсәтеп, типик киртәләмә белән бүләкләнергә тиеш. Юлны ябуны таләп итүче җир эшләре башкарғанда дәүләт автоинспекциясе раслаган схемалар буенча юл билгеләре куела. Карапылыш башлану белән ачу урыннары яктыртыла.

14.9. Юлның бөтен киңлегенә, тротуарга, газонга һәм туфракның уңдырышлы катламына асфальт түшәлешен каплау эшләре башкарыла. Бу оешма торғызы эшләреннән соң grunt, материаллар һәм конструкцияләр, төзелеш чүп-чары, коймаларны җыештырырга тиеш.

Юл өслеген һәм яшел үсентеләрне үз көчләре белән торғызы эшләрен башкара алмаган оешмалар. Махсуслаштырылган оешмалар белән килешүләр төзергә тиеш. Килешү төзу төзекләндерү элементларын торғызган өчен эш башкара торган оешмадан җаваплылыкны төшерми. 14.10. Оешма житәкчеләре, башка вазифаи затлар юлларны һәм тротуарларны, яшел үсентеләрне, газоннарны, төзекләндерү элементларын сыйфатлы башкармау һәм каплау өчен җаваплы.

15. Муниципаль берәмлек территориясен яктырту

15.1. Урамнар, юллар, мәйданнар, яр буйлары, күперләр, бульварлар һәм жәяүлеләр аллеялары, жәмәгать һәм рекреацион территорияләр, торак кварталлар, микрорайоннар, торак йортлар, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре, шулай ук керү юллары, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, торак пунктлар түрүнда мәгълүмат элементлары тәүлекнән караңы вакытында

муниципаль берәмлек администрациясе расланган расписание буенча яктыртырга тиеш.

Әлеге объектларны яктырту бурычы аларның милекчеләренә яки вәкаләтле милекчеләренә йөкләнә. 15.2. Муниципаль берәмлек территориясен яктырту, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, физик һәм юридик затлар белән килешүләр буенча, билгеләнгән тәртиптә бирелгән жири кишәрлекләренән милекчеләре булган энергия белән тәэммин итүче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

15.3. Урамнарны яктырту чөлтәрләрен төзү, эксплуатацияләү, агымдагы һәм капиталь ремонтлау маҳсус оешмаларга муниципаль берәмлек администрациясе белән килешүләр буенча башкарыла.

16. Территорияне бәйрәмчә бизәү.

16.1. Муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмчә бизәүне муниципаль берәмлек хакимияте карары белән дәүләт һәм авыл бәйрәмнәрен, истәлекле вакыйгалар белән бәйле чарапарны үткәрү чорында башкарырга тиеш.

Биналар, корылмалар рәсмиләштерү муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмчә бизәү концепциясе кысаларында аларның хужалары тарафыннан башкарыла.

16.2. Гомумшәһәр (авыл) тантаналы һәм бәйрәм чарапарын үткәрүгә бәйле эшләр оешмалар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә үз акчалары хисабына, шулай ук әлеге максатларга муниципаль берәмлек бюджетында каралган акчалар чикләрендә муниципаль берәмлек администрациясе белән килешүләр буенча гамәлгә ашырыла.

16.3. Бәйрәм бизәлешенә милли флаглар, лозунглар, гирляндалар, паннолар әлү, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендылар, киосклар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыру кертелгән.

16.4. Бәйрәм бизәлеше концепциясе чарапар программасы һәм объектларны һәм бәйрәм бизәлеше элементларын урнаштыру схемасы белән билгеләнә.

16.5. Бәйрәм бизәлеше элементларын әзерләгендә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен көйләүнән техник чарапарын төшерергә, жимерергә һәм начарайтырга кинәш ителми. 17. Нормаларның һәм кагыйдәләрнән үтәлешен контролъдә тоту

17.1. Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар жирлек территориясен төзекләндерү буенча әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрнән үтәлешен тәэммин итәргә тиеш.

17.2. Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә

алган әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) нигезендә җаваплылыкка китерә.

17.3. Төзекләндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту зат күрсәтелгән таләпләрне үтәүдән һәм жибәрелгән житешсезлекләрне бетерүдән азат итми.

Әзерлек буенча эшче төркем составы

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Карабай-Саклау авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү нормалары һәм кагыйдәләре проекты

| ФИО | Вазифасы |
|---------------------------------|---|
| Хөсниева Вероника Вячеслав кызы | Сарман муниципаль районы Карабай-Саклау авыл җирлеге башкарма комитеты житәкчесе-комиссия рәисе |
| Әхмәтшина Гәлчәчәк Дамир Кызы | Сарман муниципаль районы Карабай-Саклау авыл җирлеге башкарма комитеты сәркатибе-комиссия сәркатибе |
| Әхмәтшин Фәнил Салават улы | Сарман муниципаль районы Карабай-Саклау авыл җирлеге Советы депутаты |
| Кәрәмиева Гүзәл Алик Кызы | Сарман муниципаль районы Карабай-Саклау авыл җирлеге Советы депутаты |
| Ялаев Расих Хәмзә Улы | Сарман муниципаль районы Карабай-Саклау авыл җирлеге Советы депутаты |